

Dr. Koch Mária

Baleset esetén elvégzendő feladatok, kötelességek

 **NSZFI**
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
A munka-, tűz- és környezetvédelem

A követelménymodul száma: 1714-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-004-50

BALESETEK ESETÉN ELVÉGZENDŐ FELADATOK, KÖTELEZETTSÉGEK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

2009-ben – beleértve a hétvégéket is – hatvan munkabaleset történt naponta Magyarországon, melyek közül minden harmadik nap volt halálos kimenetelű. Világszerte hatezer emberéletet követelnek naponta a munkahelyi balesetek és betegségek.

Sajnos az Ön munkahelyén is baleset történik: sertés terelése közben kollegája megbotlik egy, a közlekedési úton hagyott szerszámban, és kificamítja a bokáját.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

MI A BALESET?

Baleset: az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz¹.

Értelmezzük tehát, hogy melyek a feltételei annak, hogy balesetről beszéljünk!

- Sérülés, mérgezés, valamilyen egészségkárosodás bekövetkezése
- A sérült, elhunyt akaratától függetlenül (tehát az öngyilkosság vagy kísérlete nem baleset)
- Hirtelen vagy igen rövid idő alatt – a hosszabb idő alatt kialakuló mérgezés nem baleset, hanem foglalkozási megbetegedés
- Külső hatás – ez a legfontosabb és egyúttal a legtöbb problémát okozó elem.

A külső hatás lehet:

- bármilyen munkakörnyezeti tényező: megvadult állat, hibás villamos készülék, sérült létra, időjárási körülmény;
- munkatárs hibája;

¹ 1993. évi XCIII. tv. a munkavédelemről 87. § 1/A. pont

- harmadik személy: vevő, szállító, stb. közrehatása,

de mindenképpen a sérülttől elkülönült, a sérüléshez hozzájáruló körülmény lehet csak.

MI IS A MUNKABALESET?

Munkabaleset: az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül².

Akkor beszélünk tehát munkabalesetről, ha szervezett munkavégzés során következik be a baleset.

A munkavédelmi jogszabályok döntő többsége a szervezett munkavégzéssel kapcsolatos munkavédelmi kötelezettségeket szabályozza. A szervezett munkavégzés fogalmát a munkavédelmi törvény 87. § 9. pontjában találhatjuk meg.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri (ez az úti baleset), kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

TEENDŐK MUNKABALESET ESETÉN – ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

A teendők a munkabaleset súlyosságától függnek.

Amennyiben a sérültnek elsősegélyre van szüksége, ez az első teendő. Ha a sérülés, mérgezés szükségessé teszi az orvosi ellátást, a mentőket kell haladéktalanul értesíteni a 112 segélyhívó telefonszámon, vagy a mentőszolgálat 104 telefonszámán.

A telefonhívás során a következőket kell elmondanunk:

- ki szenvedett balesetet, esetleg több személy is megsérült-e;
- hol történt az esemény, ha nehéz a helyszín megközelítése, erről is tájékoztatást kell adni;
- milyen jellegű, súlyosságú a sérülés, mérgezés;
- elsősegélynyújtás történt-e és hogyan;
- a bejelentő neve.

² 1993. évi XCIII. tv. a munkavédelemről 87. § 3. pont

A munkáltató köteles biztosítani az elsősegélynyújtás személyi, tárgyi, szervezési feltételeit.

Ez azt jelenti, hogy a dolgozók számával arányos mennyiségű és számú elsősegélynyújtó felszerelést kell elhelyezni a munkahelyeken hozzáférhető módon. A munkáltatónak ki kell jelölnie és ki kell képeznie (képeztetnie) elsősegélynyújtót a dolgozók közül, vagy a foglalkozás-egészségügyi szolgálat (korábbi elnevezéssel: üzemorvos) közreműködésével biztosítani kell képzett elsősegélynyújtó készenlétben állását.



1. ábra. Munkahelyi elsősegély-felszerelés

A munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló rendelet³ előírásai szerint:

„20. § (1) Minden munkahelyen és műszakban a tevékenység és a munkafolyamatok veszélyességétől, illetve az ott dolgozók számától függően kialakított elsősegélynyújtó felszerelést vagy mentődobozt és a munkavállalók közül kiképzett, elsősegélynyújtásra kijelölt személy jelenlétét kell biztosítani. Egy vagy több elsősegélynyújtásra szolgáló – hordággal is könnyen megközelíthető – helyiséget kell biztosítani ott, ahol a helyiségek mérete, a végzett tevékenység jellege és a balesetek gyakorisága ezt indokolja.

(2) Az elsősegélynyújtó felszerelést, a mentődobozt és a tevékenységtől függően hordágyat, megfelelő mennyiségben és minőségben, jól látható, könnyen és gyorsan elérhető, szennyeződéstől védett helyen kell készenlétben tartani.

(3) Gondoskodni kell az elhasznált, lejárt, használhatatlan eszközök pótlásáról.

(4) Az elsősegélyhelyeket és a hozzájuk vezető utakat a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell jelölni.

³ 3/2002. (II. 8.) SzCsM–EüM együttes rendelet

(5) Az elsősegélynyújtó felszereléssel, az elsősegélynyújtó hely kialakításával és az elsősegélynyújtás megszervezésével kapcsolatos további követelményeket, valamint a kijelölt elsősegélynyújtók képzése, továbbképzése tekintetében az irányadó előírásokat külön jogszabály tartalmazza.”

Az elsősegélynyújtó felszerelések tartalmát szabvány⁴ írja elő, a veszélyességtől és létszámtól függően.

A különféle elsősegély-felszerelések kötelező tartalma a szabvány szerint

Sor- szám	Elnevezés (méretek cm-ben)	I.	II.	III.	IV.	A	B	C	H
		típusú elsősegély felszerelések tartalma (db)							
1.	Steril gyorskötő pólya (5x500)	1	2	4	6	-	-	-	2
2.	Steril gyorskötő pólya (8x500)	-	-	-	-	-	4	8	1
3.	Steril gyorskötő pólya (10x500)	2	4	4	6	3	4	20	-
4.	Vágott nullpólya (egyenként csomagolva, 10x500)	-	-	5	10	-	-	10	-
5.	Vágott nullpólya (egyenként csomagolva, 115x500)	-	-	5	10	-	-	-	1
6.	Steril null (50x80)	3	3	5	6	1	4	4	-
7.	Steril null-lap (6x6/100 lapos)	1	1	3	5	1	1	-	1
8.	Kéztisztító lap	4	4	6	10	-	5	-	2
9.	Háromszögletű kendő (100x100x141)	1	2	4	4	-	1	4	-
10.	Fóliakesztyű (pár)	4	8	10	15	2	2	8	2
11.	Gyorstapasz (6x10)	-	-	-	-	-	2	-	2
12.	Ragtapasz (1,25x500)	1	1	1	-	1	1	1	1
13.	Ragtapasz (5x500)	-	-	-	1	-	-	-	-
14.	Biztosítótű (40 mm-es)	2	4	8	8	-	6	12	-
15.	Háztartási, 130 mm-es egyenes olló (MSZ 2160)	1	1	1	1	1	1	1	-
16.	Jódpárna 1 ml-es ampulla 6 db/doboz	1	2	3	4	1	1	2	1
17.	Utasítás elsősegélynyújtásra	1	1	1	1	1	1	-	1
18.	Feljegyzési füzet	1	1	1	1	-	-	-	-
19.	Tartalomjegyzék	1	1	1	1	1	1	1	1
20.	Tok az olló részére	1	1	1	1	1	1	1	-
21.	B-típusú elsősegély felszerelés	-	-	-	-	-	-	1	-

Az esetfelvetésre visszatérve:

⁴ MSZ 13553:1988 Elsősegély-felszerelés

Az Ön első feladata a segítségnyújtás a munkatársnak: felsegítése, a ficam ellátása az elsősegély-felszerelés felhasználásával, amennyiben Ön rendelkezik elsősegélynyújtási ismeretekkel. Ha nem, akkor a munkahelyi elsősegélynyújtó értesítése, segítség kérése. Súlyosabb sérülés esetén szükséges a mentőszolgálat értesítése.

TEENDŐK MUNKABALESET ESETÉN – A MUNKABALESET JELENTÉSE

A sérült, illetőleg a balesetet észlelő személy köteles a balesetet a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni. A munkavédelmi törvény⁵ nem köti a jelentési kötelezettséget semmiféle jogviszonyhoz vagy kapcsolathoz. Aki a balesetet észlelte, köteles jelenteni azt. A jelentés fogadására a munkát irányító kötelezett.

A jogszabályok nem rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy a munkát irányító kinek, mennyi időn belül és mi módon köteles a baleseti eseményt tovább jelenteni. Ennek szabályozása a munkáltató dolga.

Súlyos munkabaleset esetén a munkáltató telefonon, telefaxon, táviratilag vagy személyesen (kézbesítő útján) köteles azonnal bejelenteni a munkabalesetet a rendelkezésére álló adatok közlésével a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi felügyelőségnek, a címlista megtalálható a www.ommf.gov.hu honlapon.

Súlyos az a munkabaleset, amely

a) a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette), magzata vagy újszülöttje halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását;

b) valamely érzékszerv, érzékelőképesség, illetve a reprodukciós képesség elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását okozta;

c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;

d) súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);

e) beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, illetőleg elmezavart okozott.

Az esetfelvetésre visszatérve:

Ön köteles a munkahelyi vezetőt értesíteni a munkabaleset bekövetkezéséről.

⁵ 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről

TEENDŐK MUNKABALESETET KÖVETŐEN – A MUNKABALESET KIVIZSGÁLÁSA

Minden munkaképtelenséget okozó balesetet köteles a munkáltató haladéktalanul kivizsgálni és a vizsgálat megállapításait olyan részletesen rögzíteni, hogy alkalmas legyen a baleset okainak feltárására, vita esetén a tényállás tisztázására. A jogszabály nem határozza meg a tény- és adatrögzítés módját, de példálódzva (pl. tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyv, helyszínrajz, fénykép stb.) jelzi, hogy melyek azok a vizsgálati cselekmények és módszerek, amelyek alkalmasak a baleset pontos rekonstruálására. A baleset okainak feltárása és a tényállás tisztázása a munkáltató feladata, és azt haladéktalanul köteles megtenni.

A munkabalesetet az a munkáltató köteles kivizsgálni, nyilvántartani és bejelenteni, amely a sérültet a baleset időpontjában, szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatta.

Ha a tanulót, hallgatót a szakképesítés megszerzéséhez szükséges gyakorlati foglalkoztatás során éri munkabaleset, az őt foglalkoztató munkáltató köteles a balesetet kivizsgálni (nyilvántartani és bejelenteni), köteles továbbá a nevelési, oktatási intézményt értesíteni és lehetővé tenni az intézmény részvételét a baleset kivizsgálásában. A jogszabály felhatalmazza az oktatási intézményt és a foglalkoztató munkáltatót arra, hogy a baleset kivizsgálásának kötelezettségét egymás közötti kétoldalú szerződésben, a jogszabályi rendelkezéstől eltérően határozzák meg. Ez azt jelenti, hogy szerződés alapján a nevelési, oktatási intézmény vizsgálja ki a tanulót, hallgatót ért munkabalesetet.

A munkabaleset vizsgálatakor fel kell tárni a balesethez vezető valamennyi közvetett és közvetlen okot, a veszélyes körülményeket és veszélyes cselekedeteket (mulasztásokat), valamint azokat a tényezőket, melyeknek szerepük lehetett a sérülést eredményező folyamat beindulásában.

A munkabalesetet (a közúti közlekedéssel kapcsolatosak kivételével) – a munkáltató balesetvizsgálattal kapcsolatos kötelezettségeit, felelősségét nem érintve – a munkavédelmi felügyelő kivizsgálhatja, a bejelentett súlyos munkabaleseteket pedig kivizsgálja attól függetlenül, hogy a munkáltatónak is el kell végeznie a kivizsgálását.

A munkavédelmi felügyelő jogosult a balesetet munkabalesetnek minősíteni, továbbá a munkabaleset bejelentését vagy kivizsgálását elrendelni, ha a bejelentést vagy a kivizsgálást elmulasztották vagy nem a jogszabályban foglaltaknak megfelelően végezték, illetőleg ha a munkáltató a balesetet jogszabályba ütköző módon nem tekinti munkabalesetnek;

A bejelentés elmulasztása a munkavédelmi hatóság szankcióját vonja maga után.

A súlyos munkabaleset kivizsgálása, illetve ha a balesetet munkaeszköz vagy technológia okozta, és egyszerre, egy időben és azonos helyen kettőnél több személy sérült meg, vagy szenvedett egészségkárosodást, munkabiztonsági szaktevékenység, munkavédelmi szakember dolga.

A munkabaleset kivizsgálásának elévülési ideje három év. Ez azt jelenti, hogy ha a baleset annak bekövetkezésétől számított három év elmúltával jut a munkáltató tudomására, nem köteles a balesetet nyilvántartásba venni, kivizsgálni és bejelenteni.

Munkabalesetekkel kapcsolatos, illetve munkavédelmi jellegű kérdésekkel az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálatához fordulhatunk. A felügyelő tanácsadók, akár személyesen is, térítésmentesen segítenek. Ha a tanácsadókhöz fordulunk, ennek nincsenek hatósági következményei, szankciói.

Az esetfelvetésre visszatérve:

Ön köteles közreműködni a baleset kivizsgálásában, a munkáltató által, a baleset vizsgálatával megbízott személynek részletesen elmondani, hogyan történt az esemény és az elsősegélynyújtásra vonatkozóan milyen intézkedést tett.

TEENDŐK MUNKABALESETET KÖVETŐEN – A MUNKABALESET NYILVÁNTARTÁSA

A munkabaleset nyilvántartásának módját és formáját jogszabály nem határozza meg, arról a munkáltató saját hatáskörében rendelkezik, ugyanakkor jogszabály írja elő, hogy a munkabalesettel kapcsolatban milyen adatokat kell a munkáltatónak nyilvántartani.

Ezek:

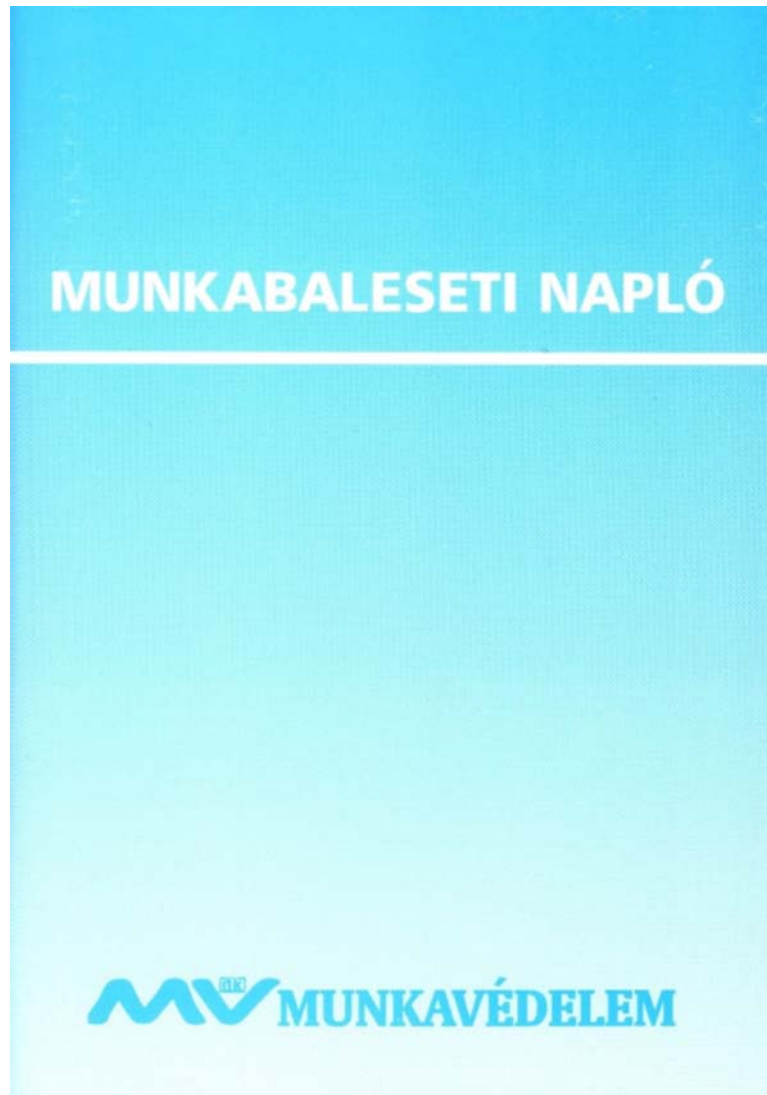
- *a sérült személyes adatai;*
- *a sérült munkaköre;*
- *a sérülés időpontja, helyszíne, jellege;*
- *az esemény leírása;*
- *a sérült ellátására tett intézkedések;*
- *follytatta-e munkáját a sérült.*

A munkáltató a munkabaleset súlyosságától és a sérült munkavégző képességének változásától függetlenül köteles a fenti adatokat nyilvántartani.

A munkabaleset nyilvántartásának alapja a munkabaleseti jegyzőkönyv, amelyet köteles a munkáltató az irattárban öt évig megőrizni. A munkabaleset kivizsgálása során nyert adatokat a munkáltatónak munkabaleseti jegyzőkönyvben [az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet mellékletében meghatározott formanyomtatvány] rögzítenie kell. A jegyzőkönyvet minden sérültről külön-külön ki kell állítani még akkor is, ha egyidejűleg több személy sérült meg.

Figyelem! A munkabaleseti jegyzőkönyv 2011. január 1-jétől alapvetően megváltozik! Az ezen időpont után bekövetkezett balesetek esetén az új jegyzőkönyvet kell alkalmazni.

A munkaképtelenséggel nem járó munkabalesetet is ki kell vizsgálni és nyilvántartásba kell venni. Célszerű a munkahelyen történt valamennyi – azonnali keresőképtelenséggel nem járó, látszólag jelentéktelen – sérülést bejegyezni a munkabaleseti naplóba. Ez azért fontos, mert előfordulhat, hogy egészen kis sérülés is súlyos következményekhez vezet (pl. elfertőződik a seb). Megkönnyíti a munkabaleseti jelleg bizonyítását, ha dokumentáljuk a sérülést a lehető legrövidebb időn belül.



2. ábra Munkabaleseti napló borítója.

BALESETEK ESETÉN ELVÉGZENDŐ FELADATOK, KÖTELEZETTSÉGEK

Sorszám (a területi egységnél):	Év	Sorszám
Központi sorszám:	Év	Sorszám
A sérült neve (előző, születési név is):		
Születés helye:	Év	Hó
időpontja:		
Anyja neve:		
A sérült neme*:	férfi	nő
A sérült munkaköre:		
A sérült állampolgársága:	TAJ-száma:	- -
A sérült lakcíme:		
A sérülés időpontja:	Év	Hó
helyszíne:		
A sérülés jellege:		
A sérülés rövid tényállása:		
A sérült ellátására tett intézkedés:		
A sérült folytatta-e munkáját*: igen nem		
A munkaképtelenség kezdete**:	Év	Hó
befejezése:		
Táppénzes napok száma**:	Súlyos*:	igen nem
Halálos*: igen nem		
A bejegyzést végző neve:		
Munkaköre:		

Kelt: év hó nap

.....
aláírás

* A megfelelő aláhúzendó!
** A rovatok kitöltése nem kötelező.

3. ábra. Munkabaleseti nyilvántartás⁶

Az esetfelvetésre visszatérve:

⁶ A Népszava Könyv Kft. Munkabaleseti nyilvántartás című naplója belívéből

Ha Ön erre megbízást kap a munkáltatótól, akkor el kell végeznie a munkabaleset nyilvántartását: ez a munkabaleseti naplóba és a munkabaleseti nyilvántartásba való bejegyzést jelenti.

TEENDŐK MUNKABALESETET KÖVETŐEN – A MUNKABALESET BEJELENTÉSE

A munkáltató a munkabaleset kivizsgálását követően, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig köteles a munkabaleseti jegyzőkönyvet megküldeni

- a sérültnak, halála esetén közvetlen hozzátartozójának;
- súlyos munkabalesetokról a területileg illetékes munkavédelmi felügyelőségnek;
- külföldi kiküldetés, külszolgálat során bekövetkezett halált, illetve három napot meghaladó keresőképtelenséget okozó munkabalesetokról a munkáltató székhelye szerinti munkavédelmi felügyelőségnek;
- a társadalombiztosítási kifizetőhelynek, ennek hiányában az illetékes egészségbiztosítási pénztárnak.

A munkáltató köteles a balesetet szenvedett dolgozót (halála esetén hozzátartozóit) írásban felhívni a munkabalesettel kapcsolatban felmerülő kártérítési igény bejelentésére. A részletes szabályokat a Munka törvénykönyve⁷ tartalmazza.

Az esetfelvetésre visszatérve:

Ha Ön erre megbízást kap a munkáltatótól, a munkabaleseti jegyzőkönyvet meg kell küldenie a fentiek személyeknek, szervezeteknek, a baleset súlyosságától függően.

A FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK BEJELENTÉSE, KIVIZSGÁLÁSA ÉS NYILVÁNTARTÁSA

1. Foglalkozási megbetegedés

A foglalkozási megbetegedés a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás

- amely a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza, illetve
- amely a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételének a következménye.

⁷ 1992. évi XXII. Törvény a Munka Törvénykönyvéről

2. Fokozott expozíció

A munkavállaló szervezetében a munkavégzés során a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a biológiai hatás meghatározott határértékeket meghaladó koncentrációja vagy mértéke, illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön.

3. A fokozott expozíció, foglalkozási megbetegedés bejelentése

Az orvosi tevékenység körében észlelt foglalkozási betegséget, foglalkozási eredetű heveny és idült mérgezést, valamint a vegyi anyagok, továbbá a zaj okozta fokozott expozíciós esetet az OMMF munkáltató székhelye szerinti illetékes felügyelőségéhez be kell jelenteni, ki kell vizsgálni és elfogadásuk esetén nyilvántartásba kell venni. A bejelentés tehát elsősorban a foglalkozás-egészségügyi szakorvos vagy a házi orvos feladata.

4. A foglalkozási betegség és a fokozott expozíciós eset körülményeinek kivizsgálása

A foglalkozási megbetegedés és fokozott expozíciós eset keletkezésének körülményeit a munkavédelmi felügyelőség vizsgálja ki.

TEENDŐK MUNKABALESETET, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉST KÖVETŐEN – MUNKAVÉDELMI OKTATÁS

Rendkívül fontos, hogy a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések kivizsgálása alapján a tanulságokat levonjuk, a hibákat kijavítsuk. Ebből a célból feltétlenül szükséges a balesetek, megbetegedések okfaját (az okozati láncot) feltárni és ismertetni a dolgozókkal, szükség esetén pedig olyan intézkedéseket hozni, amelyek hasonló esetek újabb előfordulásának megakadályozására alkalmasak.

A munkavédelmi oktatás tematikájának összeállítását munkavédelmi szakember feladata, megtartásával a munkáltató megbízhat bárkit, aki ezt eredményesen el tudja végezni.

MUNKABALESETEK A MEZŐGAZDASÁGBAN

A leggyakoribb baleseti okok a mezőgazdaságban:

- állatok támadása,
- kardántengely által okozott felcsavarás,
- betakarítás szabályainak megszegése,
- porrobbanás,
- vízbefulladás,
- villamos áramütés.

A mezőgazdaságban bekövetkező leggyakoribb foglalkozási megbetegedések főbb forrásai:

- a keményfaporok által okozott veszélyek,
- az azbeszt tartalmú porok által okozott veszélyek.

Fiatal dolgozók esetében a balesetet kiváltó események között a munkaeszköz használatával és a munka közben helyzetváltoztatással kapcsolatos okok szerepelnek vezető helyen, idősebb korban pedig gyakoribbak az elcsúszásból, botlásból eredő balesetek.

A munkabalesetek egyharmada történik termelés, gyártás, raktározás közben.

A balesetek megközelítően felét felületi sérülések és apróbb sebek képezik. További 1/5-öt alkotnak ficamok, húzódások, rándulások. Ezt követik a csonttörések (20%), melyek jellemzőbben a 40 év feletti korosztály érintik.

A halálos és életveszélyes balesetek 30–40%-a törésekre, többszörös sérülésekre, további 20%-a agyrázkódásra és egyéb belső sérülésekre, vezethetők vissza⁸.

Az idősebb munkavállalók a munkabalesetek miatt általában hosszabb időt töltenek betegállományban, nehezebben gyógyulnak.

Megtörtént halálos munkabalesetek⁹:

Mérgezések

Egy gombatermelő telephely csurgalékvíz aknájának szivattyúját kellett kicserélni. A munkára utasított villanyszerelő nem ismerte fel a végzendő munka veszélyességét, mert nem tájékoztatta senki sem, hogy az aknában mérgező gázok, vagy oxigén hiány lehet, így minden védelem nélkül egyedül lemászott az aknába, és ott a felgyülemlett gázoktól rosszul lett. Társa észlelte a bajt, és a mentésére ő is bemászott az aknába, majd egy harmadik társuk is utánuk ment. Sajnos egyiküknek sem volt légzésvédő egyéni védőeszköze. Mindhárman meghaltak.

Egy hígtrágya öntöző berendezés tisztavíz medencéjének tisztítását kapta feladatául egy munkavállaló. Az aknába egyedül ment le, minden védelem nélkül, ott rosszul lett és meghalt. A balesetvizsgálat kiderítette, hogy a medencében a „tisztavíz” trágyával szennyeződött, a trágyából fejlődő gázok a medence rosszul szellőző légterében felhalmozódtak, és így azok okozták a munkavállaló halálát. Mindkét tragédia megelőzhető lett volna, ha betartották volna a beszállással végzett munkák (MSZ-09-57.0033:1990) szabvány előírásait.

Fadóntéses halálos munkabalesetek

⁸ Forrás: Munkavédelmi helyzet a foglalkoztató mezőgazdaságban országos szinten
Szerkesztő: Arató Zoltán Mezőgazdasági Ágazati Párbeszéd Bizottság 2009. június 25.

⁹ Forrás: Munkavédelmi helyzet a foglalkoztató mezőgazdaságban országos szinten
Szerkesztő: Arató Zoltán Mezőgazdasági Ágazati Párbeszéd Bizottság 2009. június 25.

A fadóntést – Erdészeti Biztonsági Szabályzat¹⁰ előírásaitól eltérően – a dolgozó egyedül végezte. A kidöntendő lucfenyő 57 cm tőátmérőjű és 26,5m magas volt. A dolgozó szabálytalanul végezte el a döntendő fa hajkolását, mivel a hajk mélységét az előírt – a tőátmérő 1/10-e és 1/4-e közötti – mérték helyett a tőátmérő feléig vezette. A döntővágást két részben végezte, először a fa jobb oldalán kezdte el a vágást. Ezt viszont túl mélyen kezdte, és ráadásul lejtősen vezette a motorfűrész vezető lapját, átvágta a törési lécet, és a túl mély vágás miatt a törési lépcsőt sem tudta kialakítani. A vágási részbe ezek után bevert egy műanyag döntőéket, majd bal oldalról folytatta a döntővágást. Ezt a vágást is elhibázva, a törési lécet átvágta az átmérő közepe táján is.

A fa dőlése kezdetben az ék feszítő hatására a kívánt irányban indult meg. Ekkor a dolgozó abbahagyta a döntővágást, a motorfűrész vezetőlemezt kiemelte a vágórésből, és a motorfűrész a kezében tartva, a dőlő fától 1–1,5 m távolságra hátr lépett. Mivel a fa bal oldalán egy erős oldalgyökér terpesz nem lett előzetesen átvágva, a kezdeti helyes irányú dőlés után ez megakadályozta, hogy a kívánt irányba dőljön a fa.

A mozgásban lévő fa a tartó oldalgyökér körül mintegy 90°-kal elfordult, ennek hatására a bútú lefordult a műanyag döntőékről, és az át nem vágott oldalgyökér tartó hatása miatt „visszaült” a tuskóra, majd a visszaülés lendületétől a húzás irányába (kívánt döntési iránytól kb. 160°-kal ellentétesen) dőlt le. A fatörzs földet érése közben az oldalgyökér-terpesz lehasadt a földben maradt részről, ezért a fatörzs tuskó felőli vége a munkavállaló felé vágódott, őt a földre terítette és a mellére zuhanva halálos sérüléseit okozta.

A munkáltatói kivizsgálás a munkavállaló sorozatos munkavédelmi szabályszegését állapította meg: döntés megkezdése előtt nem tisztította meg a fa törzse körüli részt a biztonságos eltávolodást akadályozó aljnövényzettől, faágaktól, így a döntővágás befejezése után nem tudott kellő távolságba menni a dőlő fától. Előzetesen nem vágta le a gyökér oldalterpeszeket, nem tartotta be a hajk képzésére és a döntővágás végzésére vonatkozó szabályokat.

Állatok támadása miatt bekövetkező súlyos munkabalesetek

A mezőgazdaságban az állatok támadása miatt bekövetkező súlyos munkabalesetek általában nagytestű állatok: lovak, bikák, sertések miatt következnek be, előfordulnak azonban rovarcsípés miatti sérülések is. Halálos baleset következett be egy versenylovakat tartó vállalkozónál, aki a lovai gondozásával egy idősebb munkavállalót bízott meg. Állattenyésztési képzettsége, lótartási gyakorlata sem a vállalkozónak, sem a munkavállalónak nem volt. Egy téli nap a munkavállaló a vállalkozó utasítására egy nagytermetű csődört akart az egyik istállóból átvezetni a másikba. A ló ugrálni kezdett, a kötőfék kötelét egyre jobban kihúzta a gondozója kezéből, majd állon rúgta a dolgozót, aki később a kórházban belehalt a sérüléseibe.

Kardántengely által okozott felcsavarásos munkabalesetek

¹⁰ 15/1989. (X. 8.) MÉM rendelet az Erdészeti Biztonsági Szabályzat kiadásáról

Ezek a súlyos kimenetelű balesetek általában két okra vezethetők vissza: a kardántengely burkolatának hiányára, vagy hiányos voltára, és hogy a burkolatlan kardántengelyt meghajtó erőgép hajtásának kikapcsolása nélkül a szabadon forgó kardántengely közelében végeznek valamilyen munkát. A kardánkereszt a munkavállaló ruhájába akadva felcsavarja azt a dolgozóval együtt.



4. ábra. A szabálytalan gépjavítás tragikus eredménye

Porrobbanásos munkabaleset:

Kettős halálos munkabaleset következett be egy terményszárító üzemeltetése közben, amikor a terményszárító pihentető tartályának belsejében porrobbanás következett be, minek hatására a tartály felhasadt, és a kiömlő forró termény a tartály melletti helyiséget elárasztva a benne tartózkodó két munkavállaló fulladásos halálát okozta.

A balesetvizsgálat megállapította, hogy az egyen-potenciálra hozó hálózat kiépítése nem történt meg. Előzőleg az üzem dolgozói a kiporzás megakadályozására a kapcsolódó csővégek köré, közé műanyag zsákdarabokat tömtek, a nyílásokat „purhabbal” tömítették, ennek hatására a belső térben megnőtt a porkoncentráció értéke, aminek csökkentéséről elszívással nem gondoskodtak. A csődarabok villamos szempontból elszigetelődtek egymástól, ami lehetővé tette az egyes alkatrészek különböző potenciálra való feltöltődését, és végső soron a villamos szikra kialakulását. Mivel a vizsgálat során a villamos berendezések hibátlannak bizonyultak, a kiömlő terményben nem találtak szikrát okozó tárgyat, a robbanás bekövetkeztét elektrosztatikus szikra létrejöttében valószínűsítették.

Vízbe fulladásos balesetek

A halastó kezelésével megbízott munkavállaló, akinek a csónakkal végzett munkákban jártassága nem volt, és úszni sem tudott, a munkáltató által barkácsolt csónakot túlterhelte etetőanyaggal. Munka közben a csónak felborult, és az etetést végző munkavállaló a halastóba fulladt. A sok szabálytalanság ellenére megelőzhető lett volna a halálos kimenetel, ha a munkavállalót legalább (egyébként kötelező) mentőmellénnyel ellátta volna a munkáltatója.

Villamos áramütéses munkabalesetek

Több halálos baleset okozója volt már, hogy a barkácsolt hosszabbító dugvillájában a helytelen szerelés és a mechanikai igénybevétel hatására a védővezeték kiszakadt a helyéről. Az áramvezető szálak viszont a helyükön maradtak, így a berendezés működésképes maradt, a használója nem érzékelte a hibát. Az érintésvédelem nélkül maradt villamos berendezés burkolatára egy villamos hiba miatt tartósan akár a fázisfeszültség is kikerülhetett, ami halálos áramütéses balesetet okozott. Megelőzhetőek ezek a balesetek a munkaeszközök szabályos kialakításával, a rendszeres felülvizsgálat és karbantartás elvégzésével. Fokozottan áramütés veszélyes munkakörülmények estében jó megoldás lehet a villamos hálózattól független, beépített akkumulátoros kéziszerszámok használata.



5. ábra Villamos biztonság?.

A magasfeszültségű (pl. 22 kV feszültségű) villamos szabadvezeteki (köznyelven helytelenül: légvezeteki) hálózaton elszennvedett áramütéses balesetek általában a feszültség alatt álló csupasz szabadvezetékek megközelítéséből adódnak. Magas feszültségen az áramütés létrejöhet a vezeték megérintése nélkül is, ugyanis ez a feszültség már át tud ütni bizonyos vastagságú légréteget. Ezért ezeknek a vezetéknek a megközelítése is életveszélyes. Jellemző okok a nagyfeszültségű balesetek bekövetkezésére: építési gördülőállványt toltak a vezetékhez, megemelt platójú szállító járművel érték el a vezeték, markológép, – daru gémmel közelítették meg a megközelítési távolságon belül a magasfeszültségű vezeték.

Mezőgazdasági ágazatban bekövetkezett további halálos munkabalesetekről röviden¹¹:

A döntendő fa koronája össze volt nőve a tőle 4,2 m távolságra lévő fával. Döntés során a döntött fa ezt a fát tövestől kiborította, mivel a fának a gyökérzete 90%-ban el volt korhadva, és csak egyetlen kb. 10–15cm átmérőjű gyökér tartotta. Az így kidőlő fa a motorfűrész kezelőre zuhant és halálos sérülését okozta.

¹¹ Forrás: www.ommf.gov.hu

Egy 20 m magas akácfa láncfűrészsel történő döntésekor egy facsoportba dőlt, és kiborított egy korhadt törzsű 20méter hosszú cserfát. A cserfa visszafelé dőlt és a fakitermelő fejére esett, akinek a védősisakja az ütés erejétől beszakadt. A munkavállaló a sérüléseibe a helyszínen belehalt.

A munkavállaló egy 22 m hosszú, 55cm töátmérőjű nyárfa kivágását végezte a mezőgazdasági munkáltató telephelyén belül. A munkához segítségül hívta traktoros munkatársát, hogy támassza meg a kivágandó fát a traktorra szerelt bálázó villával. A traktoros kb. 3méter magasan a villaágak közé fogva megtámasztotta a fát, amely dőlés közben a villánál fogva felborította a traktort is. A munkavállaló menekülés közben a traktor gékje alá került, amely halálos sérülését okozta.

Egy segédmunkás kerékpánt peremes rögzítésű gumiabroncsot szerelt fel egy pótkocsi futóművére. A kerék felhelyezése közben a rögzítőgyűrű lepattant, és a kerék előtt guggoló szerelőt fejen találta. A munkavállaló súlyos, életveszélyes sérülésébe 4 hónappal később belehalt.

A tanyagazda kézi erővel takarmányrakodást végzett lovas kocsira a silófal alól. Munka közben a silófalról nagy mennyiségű takarmány szakadt le, maga alá temetve a tanyagazdát, aki a helyszínen meghalt.

A motorfűrész kezelő fadöntést végzett, eközben a szomszédos fáról egy fennakadt ág a fejére esett, nyakcsigolyatörést, gerincvelőszakadást szenvedett, és a helyszínen elhunyt. A munkához védősisakot nem viselt.

Egy őstermelő tanyáján foglalkoztatott alkalmi munkavállalónak sertést kellett átterelni az egyik karából egy másikba. Áthajtás közben a sertés ellene fordult és halálosan megsebesítette.

A munkavállaló egy homlokrakodóval szóját rakodott. Ismeretlen okból a járó motorú rakodógépből megpróbált kiszállni, a gémszerkezet a géptesthez szorította, sérüléseibe belehalt.

A segédmunkás rönkcsörlőzés közbeni elakadás elhárításánál segédkezett, majd ezt követően az erdészeti traktor mögött maradt. A traktor kb. 1 méternyit hátramoszdult a sáros avarral borított 10–15%-os lejtőn, és elütötte a munkavállalót, aki a helyszínen életét veszítette.

A munkavállaló rönkfa minőségi átvételét végezte. Belépett az alátétfákon lévő két alsó rönk közé, eközben a 45°-os szögben emelkedő rakat 2,5 m magasságából egy 48 cm átmérőjű, 5 m hosszú rönk kifordult, lecsúszott és az átvevőt az előtte lévő rönkhöz szorította. A sérült a nagy erejű összenyomás következtében elhunyt.

Fadöntés közben egy korábban kivágott, de fennakadt lucfenyő a döntésben segédkező munkavállalóra zuhant, aki a helyszínen életét veszítette.



6. ábra. Szabálytalan fadöntés áldozata

A munkavállaló a vontató és a hozzá kapcsolni kívánt vontatmány közé szorult. A légrugós rendszer váratlanul felemelkedett és úgy összenyomta a gépkocsivezető mellkasát, hogy az a helyszínen életét veszítette¹².

A mezőgazdasági szövetkezet külterületi majorjában álló paprikaszárító raktár 4,5 m magasságban lévő csapadéklevezető csatornájából szerelt ki a villanyszerelő egy korábban oda telepített villamos fűtőszálat úgy, hogy közben a hullámpala tetőhéjazaton állt. Szerelés közben a palatető beszakadt alatta, ezért a raktár beton padozatára zuhanva a helyszínen életét veszítette.

A gulyás a szarvasmarha gulya legeltetését egyedül végezte. A legeltetés során a gulyában legelő 4 éves magyartarka bika felbőszült és felöklelte a legeltetését végző gulyást, aki az állat támadása során halálos sérüléseket szenvedett.

Napraforgószár zúzása közben a segédmunkás a szárzúzó berendezés alá került. A szárzúzó berendezés által okozott sérüléseibe a helyszínen belehalt.

A segédmunkás a nyitott karámban lévő lovaknak szénát akart adni. Amikor az egyik ló nem engedte a karámhoz, a nála lévő fémvilla nyelével a ló combjára ütött. Az állat hasba rúgta. Orvoshoz nem ment, a foglalkoztató másnap reggel az istálló melletti szálláson holtan találta.

¹² Ezen és további tényállások forrása: Kangyalné Garai Erzsébet: A 2006. év II. félévben bekövetkezett munkabalesetek rövid leírása Munkabiztonság 2007. 1. szám Népszava Könyv Kft. Budapest

Gyümölcszedést és a ládába rakott barack szállítását végezték a fák mellől a gyümölcsös végén lévő pótkocsira. A kombájn-asztal szállítására rendszeresített egytengelyes pótkocsit is szállítókoszikként használták. A tanuló a lépésben vontatott pótkocsi kerekén „gyalogolt”. A pótkocsi alá esett, annak kereke átment rajta, a kórházba szállítás közben belehalt sérüléseibe.

Mezőgazdasági vontatóval és a hozzá kapcsolt szárzúzóval végeztek munkát. A szárzúzó hajtását biztosító kardántengely eltört, ezért a mezőgazdasági-vontató kezelője visszament a géptelepre, ahol megkezdte a javítási munkát. Leszerelte a gépről az eltört kardántengelyt, majd a szárzúzó alján lévő elhajlott késeket. Egy krokodilemelővel megemelte a szárzúzót, majd aláfeküdt. Az emelő kiesett a szárzúzó alól, a szárzúzó vonó háromszöge a kezelő mellkasára esett, melynek következtében elhalálozott.

Egy erdőrészben a rakodógép kezelő tűzifarakodást végzett a gépjárműre szerelt rakodógéppel. Munkavégzés közben váratlanul – a talajszinttől mintegy 3 méter magasságban lévő – kezelő helyéről leesett. Az esés következtében arckoponya és fej hátsó koponyatörést és súlyos agyzúzódást szenvedett. Hat nappal később belehalt sérüléseibe.

A segédmunkás csónakból haletetést végzett egy külterületén lévő halastóban. Munkavégzés közben a csónak elsüllyedt, a munkavállaló a vízbe merült, nem tudott a partra úszni, így a vízbe fulladt. Holttestét a búvárok emelték ki a tóból.

Egy fakitermelési munkaterületen a fakitermelő az 57 cm tőátmérőjű, 26,6 m magas lucfenyő döntését végezte. Munkavégzés közben a fa nem a tervezett irányba dőlt, így a fakitermelő munkást magával rántotta, a fa ráesett. A dolgozó a helyszínen életét veszítette.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Tájékozódjon a mezőgazdaságban is végzett munkák során is veszélyeztető foglalkozási megbetegedésekről, kockázatokról a Téma lapokból!

Honlap: www.ommf.gov.hu, útvonal a menüben: Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálat Téma lapok

Tények (Facts) anyagok magyar nyelven

3.sz. – Munkával kapcsolatos váz- és izomrendszeri megbetegedések Európában

4.sz. – A munkával kapcsolatos váz- és izomrendszeri megbetegedések megelőzése

5.sz. – A nyak és a felsővégtagok munkával kapcsolatos csont- és izomrendszeri megbetegedései

8.sz. – A munkával kapcsolatos stressz témájában végzett kutatás

10.sz. – A deréktáj munkával kapcsolatos megbetegedései

20.sz. – A munkahelyi balesetek számának csökkentése

31.sz. – Gyakorlati tanácsok a dolgozók számára a munkával kapcsolatos stresszel és az azt előidéző okokkal való megbirkózáshoz

43.sz. – A nemek kérdésének bevonása a kockázat felmérésbe

68.sz. – Szakértői előrejelzés a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos új és fokozódó biológiai kockázatokról

71.sz. – Bevezetés a munkához kapcsolódó váz- és izomrendszeri problémákba

72.sz. – Munkához kapcsolódó nyaki és felső végtagi zavarok

73.sz. – A munkahelyen végzett kézi tehermozgatáshoz társuló veszélyek és kockázatok

79.sz. – Szállodák, éttermek és vendéglátóhelyek dolgozóinak védelme

Tanárával, tanuló társaival elemezze az ismertetett, tipikus mezőgazdasági munkabaleseteket!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség honlapján keresse meg a munkabaleseti statisztikai adatokat az előző évre vonatkozóan! Tekintse meg az alábbi című táblázatot!

7. A munkabalesetek megoszlása nemenként és az OMMF szakmai vezetése által meghatározott egyedi csoportosítás szerinti nemzetgazdasági áganként

Állapítsa meg a mezőgazdasági munkabalesetek számát és jellemző adatait az előző évben és az aktuális utolsó időszakban!

2. feladat

Jelölje számozással a helyes sorrendet!

- ... Munkabaleset kivizsgálása
- ... Elsősegélynyújtás
- ... Baleset bejelentése
- ... Munkabaleset nyilvántartása

3. feladat

Nyissa meg az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség honlapját! Keresse meg a munkabaleseti jegyzőkönyvet és töltsé le pdf fájlként vagy dokumentumként!

4. feladat

Munkahelyén baleset történik. Az Ön feladata a mentőszolgálat értesítése. Hogyan végzi el ezt a feladatot?

5. feladat

Állapítsa meg, hogy ha a településen, ahol iskolája található, munkabaleset történik, hova kell beküldenie a munkabaleseti jegyzőkönyvet!

6. feladat

Önnek segítségre van szüksége a munkabaleset kivizsgáláshoz, a munkabaleseti jegyzőkönyv kitöltéséhez. Ezt a segítséget a Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálattól kaphatja meg. Hogyan, hol tud tanácsot kérni?

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Nemzetgazdasági ág	2018 I. negyed																				
	Összes munkabaleset						Ebből														
							Halál			Súlyos csontváz			Egyéb súlyos			Súlyos érvény			Csonkul. Összesen		
	össz.	férfi	nő	össz.	férfi	nő	össz.	férfi	nő	össz.	férfi	nő	össz.	férfi	nő	össz.	férfi	nő			
Mezőgazdaság	174	135	39	1	1	0	0	0	0	2	2	0	3	3	0	3	3	0			
Feldolgozó ipar (kivéve: gépipar)	715	469	246	3	3	0	3	2	1	0	0	0	6	5	1	16	11	5			
Gépipar	730	571	159	0	0	0	4	3	1	0	0	0	4	3	1	18	15	3			
Építőipar	217	202	15	8	8	0	0	0	0	4	4	0	12	12	0	3	3	0			
Kereskedelem	511	273	238	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1			
Bányászat	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Szálláshely ,vendéglátás	112	48	64	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0			
Szállítás, raktározás, posta, távközlelés	568	435	133	5	5	0	0	0	0	2	2	0	7	7	0	0	0	0			
Egészségügy, szociális ellátás	325	102	223	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Penziótevékenység	38	14	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Igazgatás, oktatás	486	169	317	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	3	3	0			
Nyomozás, biztonságtevékenység	40	27	13	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0			
Hírtársatok	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Egyéb ágazatok	420	294	126	2	1	1	0	0	0	2	2	0	4	3	1	6	6	0			
Összesen	4340	2742	1598	22	21	1	7	5	2	11	11	0	40	37	3	50	41	9			

7. ábra. Munkabalesetek számának alakulása¹³

2. feladat

3. Munkabaleset kivizsgálása

1. Elsősegélynyújtás

2. Baleset bejelentése

4. Munkabaleset nyilvántartása

3. feladat

A honlap címe: www.ommf.gov.hu

A pdf formátum fájlneve: mbjkv-28-2004fmm-modnelkul.pdf

A doc. formátum fájlneve: mbjkv-28-2004fmm-modnelkul.doc

4. feladat

A mentőket kell haladéktalanul értesíteni a 112 segélyhívó telefonszámon, vagy a mentőszolgálat 104 telefonszámán.

A telefonhívás során a következőket kell elmondanunk:

¹³ A kép tájékoztatásra szolgál, az aktuális adatok a honlapról letölthetők

- ki szenvedett balesetet, esetleg több személy is megsérült-e;
- hol történt az esemény, ha nehéz a helyszín megközelítése, erről is tájékoztatást kell adni;
- milyen jellegű, súlyosságú a sérülés, mérgezés;
- elsősegélynyújtás történt-e és hogyan;
- a bejelentő neve.

5. feladat

Az OMMF regionális felügyelőségek címei:

http://www.ommf.gov.hu/index.php?akt_menu=206#mv

6. feladat

Az OMMF honlapján megtalálható a Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálat felügyelő tanácsadóinak valamennyi elérhetősége:

http://www.ommf.gov.hu/index.php?akt_menu=308

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Dr. Bonifert György – dr. Koch Mária – dr. Somodi Lilla – Spiegel István: Munkavédelmi jog és eljárások OMKT Kft. Budapest, 2009

Spiegel István: Biztonságos munkavégzés a kiskereskedelemben Népszava Könyv Kft. Budapest, 2003

Galló Sándor – Spiegel István: Súlyos munkabalesetek tanulságai Népszava Könyv Kft. Budapest, 2008

Kangyalné Garai Erzsébet: A 2007. év II. félévében történt halálos munkabalesetek rövid ismertetése Munkabiztonság 2008. 1. szám Népszava Könyv Kft. Budapest

Kangyalné Garai Erzsébet: A 2006. év II. félévben bekövetkezett munkabalesetek rövid leírása Munkabiztonság 2007. 1. szám Népszava Könyv Kft. Budapest

Munkavédelmi helyzet a foglalkoztató mezőgazdaságban országos szinten Szerkesztő: Arató Zoltán Mezőgazdasági Ágazati Párbeszéd Bizottság 2009. június 25.

www.ommf.gov.hu

A(z) 1714-06 modul 004-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 621 02 0010 31 03	Kutyakozmetikus
31 621 01 0100 21 01	Állattartó-telepi munkás
31 621 01 0010 31 02	Cirkuszi állatgondozó
31 621 01 0010 31 03	Haszonállat-gondozó
31 621 01 0010 31 01	Állatkerti állatgondozó

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

15 óra

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató